ابراهیم متقی، کوروش احمدی و جاوید قربان‌اوغلی در میزگرد «شرق» درباره احیای برجام:

برجام کهنه قابل احیا نیست

زینب اسماعیلی‌سیوری
روزنامه‌نگار

آیا برجام به روزهای پایانی حیات خود نزدیک می‌شود؟ امیدی به احیای توافقی که سال ۱۳۹۴ بین ایران و کشورهای ۵+۱ به دست آمد، وجود دارد یا باید از این توافق دست شست و به فکر جایگزینی بود؟ تا به اینجای تقویم تاریخ، ایران و ایالات متحده آمریکا در دو سو متضاد طیف قابل برجام رویکرد جدیدی در پیش گرفته ولی رویکردی که به نفع ایران نیست. آنها معتقدند امنیت، قدرت شما در فضای آنارشی نظام بین‌الملل، در معادله معمای امنیت، تهدیدی برای من و شما در حوزه سیاست بین‌الملل است. وقتی در فضای قدرت نامتقارن، قدرت موشکی و قابلیت‌های نیابتی ایران را به کار می‌گیرد اما بحث هسته‌ای را به کار نمی‌گیرد به این دلیل است که می‌گویم حوزه قدرتی را که می‌توانستیم روی آن جانه‌زنی کنیم، از دست دادیم. برای اینکه مشکلاتی رو به تحمیل شده بود، می‌گفتیم به سال ۱۳۸۵ برگردیم، ما برگشتیم اما آنها برنگشتند. باید بدانیم در فضای همین بحثی که درباره تفکیک دیگر قدرت بزرگ جهانی است که شورای امنیت، اروپا و چندجانبه‌گرایی را دارد و می‌تواند محدودیت‌هایی را اعمال کند که با وجود اینکه حقانیت حقوقی ایران توانسته کاری کند، پس زمانی که می‌خواهیم مذاکره کنیم باید متوجه جایگاه خودمان باشیم. اگر یک شرط توافق اقتصادی وجود دارد، بازی‌های پریسک و مبتنی بر سرانش انجام دهد. با مطالعه رویه‌ورو می‌شود ما یک نفر که وضعش خوب است ۱۰ بار هر صرکند وجود می‌تواند جبران کند. ما بازیگری هستیم که شرایطمان خوب نیست و باید بدانیم به کسی هستیم. دو اینکه باید بدانیم نظام بین‌الملل و آمریکا کیست. سون تزو می‌گوید اگر دشمن را بشناسی، مطمئنا پیروز می‌شوی. ولی اگر خودت را بشناختی و دشمنت را نشناختی، ۵۰-۵۰ است. اگر به خودت و به دشمنت را شناختی، مطمئنا پیروز می‌شوی. اگر ظریف در تالار عاطفه طباطبایی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران در آذر ۱۳۹۳ می‌گوید ما فقط شش سناریو در برابر آمریکا می‌توانیم وارد بیاوریم. یک گمه که اندراکش این باشد، رویکردش در حوزه دیپلماتیک معطوف به سازش است. اما ترجمان این رویکرد به نظریه‌پردازان روابط بین‌الملل می‌گویند. هرگز سازش را در دستور کار قرار نداده‌ایم و به‌طور رویه‌ورو می‌شود. بنابراین من با دیپلماسی موافقم. یک گمه دیپلماتیک هم موافقم و به اینکه اقای ظریف مذاکرات‌کننده ماهری است واقف هستم. مشکلی که من در برجام می‌بینم، در ادراک کسانی است که مذاکره کرده‌اند. اقای احمدی به نظرتان اگر برجام کهنه باشد، قابل احیاست؟ چطور ممکن است؟

احمدی: ابتدا در مورد مطالب دکتر متقی چند جمله عرض می‌کنم. یا یک سری از مطالب اوباما موافق نیستم. مذاکراتی که در عمان انجام شد در بهمن ۱۳۹۱ بود. در خرداد ۱۳۹۲ انتخابات ریاست‌جمهوری را داشتیم یعنی حدود یک‌ماه‌ونیم مذاکرات در عمان انجام شد، و بعد مسکوت بود. اما در این تردید دارم که آمریکا خواست این مذاکرات مسکوت بماند چون در این انتخابات در پیش بود. فکر می‌کنم ما تصمیم گرفتیم مذاکرات را به بعد از انتخابات موکول کنیم.

با در برخی متون تیم مذاکره‌کننده آمریکایی آمده که برای مشخص‌شدن نتیجه انتخابات متوقف کردیم.

احمدی: بله نظرشان این‌طور بوده اما اینکه چطور به این نتیجه رسیده‌اند، چون در همان زمان ملاحظاتی وجود داشت که تصمیم درباره این موضوع را چه کسی می‌گیرد. نکته بعدی در مورد مکانیسم تصمیم‌گیری درباره این قضیه است. مقام معظم رهبری در سخنرانی‌شان این موضوع را توضیح دادند و گفتند یکی از معتمدین منطقه (سلطان قابوس) پیغام داده بود و ایشان هم مذاکرات نکردند و از طریق اقای صالحی به جریان افتاد. برای اینکه فکت‌ها را ببینیم و بر مبنای فکت توضیح دهیم ایشان هم چند قرار در این مورد صحبت کردند. از جمله اینکه اقای احمدی‌نژاد در جریان قرار داده شد. یعنی این تصمیمی یک روز که از کانال مشخصی که اشاره کردم گرفته شد و مذاکرات انجام شد. مسئله دیگر به صورت کلی‌ترا اشاره می‌کنم در مورد محتوای برجام است. اینکه در برجام چه چیزی خوب است یا خوب نیست، وقوف کامل وجود داشت. یعنی تیم مذاکره‌کننده وقوف کامل داشت. تیم مذاکره‌کننده در مقایسه با بضاعت کارشناسی و علمی آمریکا با ۳۰۰ نفر، بضاعت فوق‌العاده نداشت. اما تیم مذاکره‌کننده واقف بود به اینکه به چه می‌گذرد. در مذاکره مسئله این است که واقعیت‌های روی زمین چه می‌گوید. همان منطقی که باعث شد در بهمن ۱۳۹۱ مذاکره با آمریکا را بپذیریم، در حالی که ظریف و روحانی روحشان خبر نداشت و بعد از اینکه در انتخابات برنده شدند در تیر ۹۲ از برگزاری چنین مذاکراتی مطلع شدند. با اینکه ارتباط داشتند. یعنی آن مذاکرات در این حد محرمانه نگه داشته شده بود. در مذاکره مسئله این است که بیست قطعی ماست و برگشت‌ناپذیر است حرف محکمی است. آیا می‌توان از این حرف برگشت. اظهار ظریف کفته برنامه اقدام تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اگرچه اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین، بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با البته در جریان مذاکره برجام هم بحث آزادی زندانیان آمریکایی و ایرانی مطرح بود و می‌توانید شبیه‌سازی شده باشد.

فرنوش اوغلی: بله، اشکالی ندارد. شد معتقدم برگشتن به برجام غیر قابل ممکن است. ما می‌گوییم اگر مسئله اعتمادسازی است، بحث اول برجام است؛ توافقی که نظام بین‌الملل و شورای بین‌الملل را پشتش دارد و ایران و آمریکا را درگیر کند. هم معتقد ژئوپلیتیک منطقه عوض شده است. اما درباره مسئله برجام حق قاعده تفکیک می‌توانیم عمل کنیم. حاضریم با آمریکایی‌ها، مبارک اروپایی و... صحبت کنیم. اگر به نتیجه رسیدیم. اقدام نمی‌کنیم و زمان‌بندی می‌کنیم؛ کدام تحریم‌ها را شما برمی‌دارید. کدام پنج کام را به عقب‌نشینی کنید.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از منظر دولتی از احمدی‌نژاد به بعد، هنوز مشکل اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم. تجربه اینکه از ابتدا تا انتها مسائل مذاکرات را به عقب می‌بردیم، تجربه اینکه می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط تعامل کنیم که همه مشکلات حل شود و دیوار بی‌اعتمادی از بین برود؛ اما بارها گفته‌ام چطور می‌توانیم درباره مسئله‌ای مثل افغانستان حتی نقاطی که بمب‌افکن آمریکایی باید بزند. در نقشه به آمریکا نشان دهیم یا درباره عراق تفاهم می‌کنیم. ولو اینکه هدف مشترکمان این بود که صدام در قدرت نباشد چون بالاخره همیشه برای ما خطر بود. الان هم باید نقاط مشترکی پیدا کرد. با اینکه به دنیا به صراحت گفته‌ایم نمی‌خواهیم بمب هسته‌ای داشته باشیم، چرا باید بهانه دست نتانیاهو داده شود تا ترامپ را قانع کند از برجام خارج شود؟ آیا مقدورات ما به اندازه عربستان و آمریکاست؟ کسانی که ما به آنها تکیه می‌کنیم، مثل چین و روسیه، اینها حداقل به لحاظ تاریخی و در یک دهه اخیر نشان داده‌اند که به پای ما نمی‌ایستند. تصمیم‌گیران اگر می‌توانند به مردم صادقانه بگویند و زمان تعیین کنند، قفرا عادلانه توزیع کنند. جلوی رانت‌ها و اختلاس‌های میلیاردی گرفته شود و مردم هم می‌گویند ما در مقابل دنیا می‌ایستیم. ولی ما که نمی‌خواهیم بمب هسته‌ای بسازیم. سرنوشت سوریه را که نکاه می‌کنم، واقعا نگران هستم. در سوریه که این همه به لحاظ مالی و انسانی سرمایه‌گذاری کرده‌ایم، نتیجه به کجا خواهد رفت؟ یا سرمایه‌ای که در عراق ریخته‌ایم، اقای الکاظمی در اینده متحد ما خواهد بود که در سخت‌ترین شرایط کنارمان ماند یا ماند؟ من چنین چیزی را نمی‌بینم. در زمانی با تدبیر اقای هاشمی و اختمی قرارداد امنیتی با عربستان امضا کردیم که بالاترین نقطه تفاهم بین دوکشور می‌تواند باشد. زمان اقای خاتمی، اقای ربیعی این قرارداد را امضا کرد و الان به نقطه زیر صفر رسیده‌ایم که عربستان برای ما تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین. بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با البته در جریان مذاکره برجام هم بحث آزادی زندانیان آمریکایی و ایرانی مطرح بود و می‌توانید شبیه‌سازی شده باشد.

فرنوش اوغلی: بله، اشکالی ندارد. شد معتقدم برگشتن به برجام غیر قابل ممکن است. ما می‌گوییم اگر مسئله اعتمادسازی است، بحث اول برجام است؛ توافقی که نظام بین‌الملل و شورای بین‌الملل را پشتش دارد و ایران و آمریکا را درگیر کند. هم معتقد ژئوپلیتیک منطقه عوض شده است. اما درباره مسئله برجام حق قاعده تفکیک می‌توانیم عمل کنیم. حاضریم با آمریکایی‌ها، مبارک اروپایی و... صحبت کنیم. اگر به نتیجه رسیدیم. اقدام نمی‌کنیم و زمان‌بندی می‌کنیم؛ کدام تحریم‌ها را شما برمی‌دارید. کدام پنج کام را به عقب‌نشینی کنید.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟ مطمئن‌ترین را چه می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط اجرائی شود. الان می‌گویند دیگر این‌طور نیست. بنتوانانی‌ها هم این بود که یک‌سری تبصره‌ها در مورد محدودیت‌ها در حوزه‌های مختلف در نظر می‌گرفتند پنج، هشت، ۱۵،۱۰ سال دیگر است و در این زمان فرصت هست که ایران بتواند میانه‌رو شود. الان می‌بینند دو سال دیگر تمام محدودیت‌های موشکی ایران برداشته می‌شود. چهار سال بعد بخشی از محدودیت‌های هسته‌ای ایران برداشته می‌شود و تا ۲۰۳۰ هیچ‌گونه محدودیتی از نظر تعداد سانتریفیوژ و سطح غنی‌سازی ۳،۶۷ درصدی که سقف گذاشته‌اند برای ایران نخواهد بود. محدودیت تعداد سانتریفیوژهای ۵۶۰۰ در نظنز برداشته می‌شود، در فردو می‌توان غنی‌سازی کرد. می‌گویند در این شش سال که این مانی‌ای‌ها برنده شد تضمینی است در دو سال و پنج سال بعد میانه‌رو شود. این بحث‌ها الان در سیستم آمریکا هست و می‌گویند این برجام باید تقویت و ضرب‌الاجل‌هایش هم تمدید شود. ربطش به سیاست‌های منطقه‌ای هم به همین دلایل است. ممکن است بگویید مثلا مذاکره موشکی و مذاکره در مورد سیاست‌های منطقه‌ای ایران موضع مذاکراتی تیم باید باشد؛ یعنی اگر ایران در برجام یک‌سری امتیازات بدهد ممکن است آنها این را کنار بگذارند که بعید نیست. البته یا کشورهای منطقه مشکل پیدا می‌کنند. ممکن است آنها را هم تادیده بگیرند اما الان مسئله این است که در چنین شرایطی ما چه سیاستی می‌توانیم در پیش بگیریم. از یک طرف ما هم تا به حال حرف‌های قوی‌ای زده‌ایم. بین دوکشور می‌تواند باشد. زمان اقای خاتمی، اقای ربیعی این قرارداد را امضا کرد و الان به نقطه زیر صفر رسیده‌ایم که عربستان برای ما تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین. بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با البته در جریان مذاکره برجام هم بحث آزادی زندانیان آمریکایی و ایرانی مطرح بود و می‌توانید شبیه‌سازی شده باشید.

فرنوش اوغلی: بله، اشکالی ندارد. شد معتقدم برگشتن به برجام غیر قابل ممکن است. ما می‌گوییم اگر مسئله اعتمادسازی است، بحث اول برجام است؛ توافقی که نظام بین‌الملل و شورای بین‌الملل را پشتش دارد و ایران و آمریکا را درگیر کند. هم معتقد ژئوپلیتیک منطقه عوض شده است. اما درباره مسئله برجام حق قاعده تفکیک می‌توانیم عمل کنیم. حاضریم با آمریکایی‌ها، مبارک اروپایی و... صحبت کنیم. اگر به نتیجه رسیدیم. اقدام نمی‌کنیم و زمان‌بندی می‌کنیم؛ کدام تحریم‌ها را شما برمی‌دارید. کدام پنج کام را به عقب‌نشینی کنید.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟ مطمئن‌ترین را چه می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط اجرائی شود. الان می‌گویند دیگر این‌طور نیست. بنتوانانی‌ها هم این بود که یک‌سری تبصره‌ها در مورد محدودیت‌ها در حوزه‌های مختلف در نظر می‌گرفتند پنج، هشت، ۱۵،۱۰ سال دیگر است و در این زمان فرصت هست که ایران بتواند میانه‌رو شود. الان می‌بینند دو سال دیگر تمام محدودیت‌های موشکی ایران برداشته می‌شود. چهار سال بعد بخشی از محدودیت‌های هسته‌ای ایران برداشته می‌شود و تا ۲۰۳۰ هیچ‌گونه محدودیتی از نظر تعداد سانتریفیوژ و سطح غنی‌سازی ۳،۶۷ درصدی که سقف گذاشته‌اند برای ایران نخواهد بود. محدودیت تعداد سانتریفیوژهای ۵۶۰۰ در نظنز برداشته می‌شود، در فردو می‌توان غنی‌سازی کرد. می‌گویند در این شش سال که این مانی‌ای‌ها برنده شد تضمینی است در دو سال و پنج سال بعد میانه‌رو شود. این بحث‌ها الان در سیستم آمریکا هست و می‌گویند این برجام باید تقویت و ضرب‌الاجل‌هایش هم تمدید شود. ربطش به سیاست‌های منطقه‌ای هم به همین دلایل است. ممکن است بگویید مثلا مذاکره موشکی و مذاکره در مورد سیاست‌های منطقه‌ای ایران موضع مذاکراتی تیم باید باشد؛ یعنی اگر ایران در برجام یک‌سری امتیازات بدهد ممکن است آنها این را کنار بگذارند که بعید نیست. البته یا کشورهای منطقه مشکل پیدا می‌کنند. ممکن است آنها را هم تادیده بگیرند اما الان مسئله این است که در چنین شرایطی ما چه سیاستی می‌توانیم در پیش بگیریم. از یک طرف ما هم تا به حال حرف‌های قوی‌ای زده‌ایم. بین دوکشور می‌تواند باشد. زمان اقای خاتمی، اقای ربیعی این قرارداد را امضا کرد و الان به نقطه زیر صفر رسیده‌ایم که عربستان برای ما تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین. بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با البته در جریان مذاکره برجام هم بحث آزادی زندانیان آمریکایی و ایرانی مطرح بود و می‌توانید شبیه‌سازی شده باشید.

فرنوش اوغلی: بله، اشکالی ندارد. شد معتقدم برگشتن به برجام غیر قابل ممکن است. ما می‌گوییم اگر مسئله اعتمادسازی است، بحث اول برجام است؛ توافقی که نظام بین‌الملل و شورای بین‌الملل را پشتش دارد و ایران و آمریکا را درگیر کند. هم معتقد ژئوپلیتیک منطقه عوض شده است. اما درباره مسئله برجام حق قاعده تفکیک می‌توانیم عمل کنیم. حاضریم با آمریکایی‌ها، مبارک اروپایی و... صحبت کنیم. اگر به نتیجه رسیدیم. اقدام نمی‌کنیم و زمان‌بندی می‌کنیم؛ کدام تحریم‌ها را شما برمی‌دارید. کدام پنج کام را به عقب‌نشینی کنید.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟ مطمئن‌ترین را چه می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط اجرائی شود. الان می‌گویند دیگر این‌طور نیست. بنتوانانی‌ها هم این بود که یک‌سری تبصره‌ها در مورد محدودیت‌ها در حوزه‌های مختلف در نظر می‌گرفتند پنج، هشت، ۱۵،۱۰ سال دیگر است و در این زمان فرصت هست که ایران بتواند میانه‌رو شود. الان می‌بینند دو سال دیگر تمام محدودیت‌های موشکی ایران برداشته می‌شود. چهار سال بعد بخشی از محدودیت‌های هسته‌ای ایران برداشته می‌شود و تا ۲۰۳۰ هیچ‌گونه محدودیتی از نظر تعداد سانتریفیوژ و سطح غنی‌سازی ۳،۶۷ درصدی که سقف گذاشته‌اند برای ایران نخواهد بود. محدودیت تعداد سانتریفیوژهای ۵۶۰۰ در نظنز برداشته می‌شود، در فردو می‌توان غنی‌سازی کرد. می‌گویند در این شش سال که این مانی‌ای‌ها برنده شد تضمینی است در دو سال و پنج سال بعد میانه‌رو شود. این بحث‌ها الان در سیستم آمریکا هست و می‌گویند این برجام باید تقویت و ضرب‌الاجل‌هایش هم تمدید شود. ربطش به سیاست‌های منطقه‌ای هم به همین دلایل است. ممکن است بگویید مثلا مذاکره موشکی و مذاکره در مورد سیاست‌های منطقه‌ای ایران موضع مذاکراتی تیم باید باشد؛ یعنی اگر ایران در برجام یک‌سری امتیازات بدهد ممکن است آنها این را کنار بگذارند که بعید نیست. البته یا کشورهای منطقه مشکل پیدا می‌کنند. ممکن است آنها را هم تادیده بگیرند اما الان مسئله این است که در چنین شرایطی ما چه سیاستی می‌توانیم در پیش بگیریم. از یک طرف ما هم تا به حال حرف‌های قوی‌ای زده‌ایم. بین دوکشور می‌تواند باشد. زمان اقای خاتمی، اقای ربیعی این قرارداد را امضا کرد و الان به نقطه زیر صفر رسیده‌ایم که عربستان برای ما تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین. بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟ مطمئن‌ترین را چه می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط اجرائی شود. الان می‌گویند دیگر این‌طور نیست. بنتوانانی‌ها هم این بود که یک‌سری تبصره‌ها در مورد محدودیت‌ها در حوزه‌های مختلف در نظر می‌گرفتند پنج، هشت، ۱۵،۱۰ سال دیگر است و در این زمان فرصت هست که ایران بتواند میانه‌رو شود. الان می‌بینند دو سال دیگر تمام محدودیت‌های موشکی ایران برداشته می‌شود. چهار سال بعد بخشی از محدودیت‌های هسته‌ای ایران برداشته می‌شود و تا ۲۰۳۰ هیچ‌گونه محدودیتی از نظر تعداد سانتریفیوژ و سطح غنی‌سازی ۳،۶۷ درصدی که سقف گذاشته‌اند برای ایران نخواهد بود. محدودیت تعداد سانتریفیوژهای ۵۶۰۰ در نظنز برداشته می‌شود، در فردو می‌توان غنی‌سازی کرد. می‌گویند در این شش سال که این مانی‌ای‌ها برنده شد تضمینی است در دو سال و پنج سال بعد میانه‌رو شود. این بحث‌ها الان در سیستم آمریکا هست و می‌گویند این برجام باید تقویت و ضرب‌الاجل‌هایش هم تمدید شود. ربطش به سیاست‌های منطقه‌ای هم به همین دلایل است. ممکن است بگویید مثلا مذاکره موشکی و مذاکره در مورد سیاست‌های منطقه‌ای ایران موضع مذاکراتی تیم باید باشد؛ یعنی اگر ایران در برجام یک‌سری امتیازات بدهد ممکن است آنها این را کنار بگذارند که بعید نیست. البته یا کشورهای منطقه مشکل پیدا می‌کنند. ممکن است آنها را هم تادیده بگیرند اما الان مسئله این است که در چنین شرایطی ما چه سیاستی می‌توانیم در پیش بگیریم. از یک طرف ما هم تا به حال حرف‌های قوی‌ای زده‌ایم. بین دوکشور می‌تواند باشد. زمان اقای خاتمی، اقای ربیعی این قرارداد را امضا کرد و الان به نقطه زیر صفر رسیده‌ایم که عربستان برای ما تهدید است. اینها سؤالاتی است که در یک برنامه‌ریزی استراتژیک برای اینده کشور باید جواب داده شود. در زمان ماه در جنگ اروند نرمش‌هایی اتفاق افتاد. ولی نرمش‌هایی بر اساس واقعیت‌های بین‌الملل کاری که با شوروی سابق می‌کرد در قالب تاکتیک با حرف‌هایی که کاهی درباره تفنگ می‌گفت و برخی معتقدند عمل حرف‌ها سرنوشتش را رقم زد. اقای متقی هم گفت که اینطور بخش از برد- برد است؛ من چیزی می‌دهم و چیزی می‌گیرم. اقای محسن رفیق‌دوست می‌گوید من نزد امام رفتم و گفتم آمدم الانه جاسوسی را برای وزارت سپاه بگیرم، می‌گوید مگر قرار است تا آخر رابطه‌مان با آمریکا قطع باشد؟ اقای رفیق‌دوست که معتمد نظام است، می‌گوید شاید داشتیم اشتباه می‌کردیم. اگر دوزمانی برای ما دستاورد بود، باید یک برنامه زمان‌بندی شده با کوفتن بیشترین امتیازها و دادن کمترین امتیاز داشته باشیم. اقای متقی می‌گوید اقای مک‌فارلین. بله. الکوی مک‌فارلین برای ما دستاورد بزرگی بود. این همه موشک آمد، چیک فاو را با همان موشک‌ها که بیروز شدیم. ولی اقای مک‌فارلین کوکان بود. اگر با شیارط ال با ۱۹۸۵ اینکار را می‌کرد.

با اقای احمدی درمورد شبیه‌سازی‌ها صحبت می‌کنید؟ مطمئن‌ترین را چه می‌کنید؟

احمدی: مسئله اصلی این است که باید دید از کدام بستر می‌خواهیم مذاکره کنیم که چار جطور باید انجام شود. ایدیات سیاسی و اجتماعی ما منحرف از این مسائل است. اما در مورد دورنمای برجام در سال ۲۰۱۵، کسانی که نگاه می‌کردند تصورشان این بود که با تعلیق تحریم‌ها و نفت شمال را هم می‌خواست. آن زمان آدمی هم مثل اقای قسام بود که مذاکره کرد. به قول دکتر متقی نفت گرفت و نسبه داد. در داخل ایران برجام ۲ و ۳ مطرح شد. تصور اوباما و کری این بود که اگر با ایران کنار بیاییم؛ ایران می‌تواند میانه‌رو شود. سیاست خارجی‌اش را تغییر دهد. در منطقه میانه‌روی کند. الان ادعا می‌کنند که در داخل میانه‌روی نشده. در سیاست خارجی میانه‌روی نشده. یعنی یکی از مانی‌ای که اوباما و کری پذیرفتند برجام با این شرایط اجرائی شود. الان می‌گویند دیگر این‌طور نیست. بنتوانانی‌ها هم این بود که ی